

12. Vysvětlete, jak působí DV na sociální rozvoj, rozvíjení komunikativních dovedností, obrazotvornost, tvořivost, rozvíjení kritického myšlení, emocionální rozvoj, sebepoznání, estetický rozvoj

Dramatická výchova a vzdělávání zaměřují svou pozornost na všestranný rozvoj osobnosti žáka. Za optimální prostředky jsou považovány zkušenostní a zážitkové formy učení, schopné účinně zasahovat a měnit chování a postoje žáků. Z těchto forem učení vychází teorie, metodika a praxe dramatické výchovy, která se poprvé objevuje v USA a její zakladatelka Winifred Wardová považovala u dětí za významější, co dělají, než co vidí a slyší. Je to tedy zkušenost a zkušenostní učení, které využívali a využívají všichni pedagogové tvořivé dramatiky. DV chce působit na celé dítě nejen na jeho rozum a profesionální vybavenost, chce rozvíjet především tvořivost, citlivost, zaujmout dítě tak, aby se aktivně podílelo na vlastní výchově, na plánování, výběru, promýšlení i reflexi vlastní práce. Wardová razila myšlenku, že v procesu improvizovaných her se děti naučí o sobě a své roli ve světě a že proces je při práci mnohem důležitější než výsledek.

V RVP ZV vymezuje dramatické výchově status doplňujícího vzdělávacího oboru (společně s dalším cizím jazykem). Jsou zde vymezeny kompetence, které mají být získávány průběžně a které jsou závazné pro plnění RVP ZV. DV k jejich získávání může významně přispět. Mít kompetenci znamená, že člověk je vybaven celým složitým souborem vědomostí a postojů, ve kterém je vše propojeno tak výhodně, že díky tomu člověk může úspěšně zvládnout úkoly a situace, do kterých se dostává ve studiu, v práci, v osobním životě. Mít určitou kompetenci znamená, že se dokážeme v určité přirozené situaci přiměřeně orientovat, provádět vhodné činnosti, zaujmout přínosný postoj (Klíčové kompetence v RVP ZV, 2007).

Klíčové kompetence:

DV a kompetence komunikativní – dítě se v roli a mimo ni učí formovat své názory, obhajovat je, argumentovat, komunikovat s diváky, učí se respektovat názory druhých, naslouchat jim, oceňovat jejich přínos.

DV a kompetence sociální a personální – dítě vstupuje do různých rolí, tzn. postav jiných lidí, jedná za ně, vyjadřuje jejich myšlenky a názory, protože někdy může jít o takové postavy, které jsou naprosto jiné, než je samo. Chrání ho fikce, nemusí mít strach z budoucnosti, ze sankcí v realitě.

DV a kompetence k učení – dítě se učí vyhledávat informace, třídít je, zkoumat různé situace z různých úhlů pohledu, učí se rozhodovat. Dochází k rozvoji specifických dovedností (psychosomatických, herních), učí se reflektovat a hodnotit.

DV a kompetence k řešení problémů – dítě se učí analyzovat problémové situace a na ně navazující důsledky lidského chování a řešení konfliktů, učí si uvědomovat vztah fiktivních situací k reálným životním situacím, učí se rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách. Děti si uvědomují, že na stejný konflikt mohou být různé názory, což vede k uvědomění si, jak důležitá je zodpovědnost za své rozhodnutí, že je potřeba svá rozhodnutí reflektovat a hodnotit.

DV a kompetence občanské – děti se učí při práci s různými tématy, která se týkají fungování společnosti, zaujímat své občanské postoje, učí se dovednostem, dodržování pravidel, rozvíjí se u nich kreativita, vztah ke kulturnímu dědictví jako celku, etickým hodnotám. Různými vystoupeními, divadelními projekty se učí zapojovat do života školy či obce.

DV a kompetence pracovní – dítě se podílí na výrobě divadelních kulis, plakátů, divadelní projekci apod.

Přínos DV spočívá především v tom, že:

1. pomáhá vytvářet zkušenost
2. dává příležitost k nezávislému myšlení (práce skupiny, každý jednotlivec v ní je důležitý, má možnost vyjádřit svoje nápady, přispět k celku)
3. zaručuje svobodu skupině (pod citlivým vedením učitele se skupina učí přijímat, oceňovat a podněcovat jeden druhého)
4. dává příležitost ke spolupráci (práce na společném díle, zařazení tzv. outsiderů)

5. dává příležitost budovat sociální vědomí (vstup do role, stane se někým, porozumnět mu, rozhodovat v roli i sám za sebe)
6. dochází k uvolnění emocí (při řešení konfliktních situací, různých problémů vyjádřit city, uvolnit se, popřípadě se zbavit napětí)
7. dochází k rozvoji komunikace, slovní zásoby, pracuje se s hlasem.

DV tedy přirozenou cestou využívá různé formy aktivního učení, především posiluje aktivní zapojení dětí do procesu učení a zlepšuje tak příležitost k vnímání jejich vlastního významu, role a podílu na osobnostním rozvoji a jednání, posiluje sociální vztahy a dochází i k rozvoji uměleckému.

DV se může krom jiného významně podílet na inkluzi jedinců vyžadujících zvláštní péči do kolektivu dětí na běžné škole, zároveň může připravovat zdravou populaci na život s dětmi vyžadující zvláštní péči.